

Streszczenie popularno-naukowe

Ekonomia jako nauka społeczna jest zainteresowana racjonalnym podejmowaniem decyzji w warunkach ograniczeń. Tradycyjnie ograniczenia, które badali ekonomiści, dotyczyły dostępności zasobów. To wąskie spojrzenie uległo jednak znacznemu poszerzeniu kilkadziesiąt lat temu, kiedy ekonomiści zaczęli rozumieć, że metody, które opracowali, równie dobrze mogą być stosowane do podejmowania decyzji w ramach wszelkich innych ograniczeniach, takich jak prawo, zwyczaje lub narzucone przez siebie zasady etyczne. Jeśli naruszanie ograniczeń jest kosztowne, ekonomiści mogą zbadać, w jaki sposób te oczekiwane koszty zmieniają zachowanie (przynajmniej w pewnym stopniu) racjonalnych jednostek. Powstała dziedzina ekonomii instytucjonalnej odniosła duży sukces i jest dziś częścią głównego nurtu w ekonomii.

Ekonomię konstytucyjną można rozumieć jako szczególną gałąź ekonomii instytucjonalnej, która jest zainteresowana najbardziej podstawowymi regułami, na podstawie których zorganizowane jest społeczeństwo. Ekonomia konstytucyjna zaczynała jako dyscyplina normatywna, zainteresowana pytaniem, czym są „dobre” reguły konstytucyjne. W ostatnich dziesięcioleciach ekonomia konstytucyjna staje się coraz bardziej pozytywna, zadając pytania o to, jak świat funkcjonuje, a nie jak powinien wyglądać. Korzystając z metod empirycznych, zwłaszcza statystycznych, i dużych zbiorów danych, ekonomiści konstytucyjni badali wpływ reguł konstytucyjnych na rozwój gospodarczy i wiele innych interesujących wyników. Niedawno ekonomiści konstytucyjni pytali, dlaczego niektóre reguły konstytucyjne są skutecznie egzekwowane, podczas gdy inne są w dużej mierze ignorowane przez rząd lub społeczeństwo. W obu tych podejściach przyjęto założenie, że pewne reguły konstytucyjne po prostu istnieją. Celem tego projektu jest odejście od tego uproszczonego założenia, że reguły konstytucyjne są dane i powinno nas interesować jedynie to, co one z nami robią.

Konkretnie, w tym projekcie stawiamy pytanie, w jaki sposób procedury stanowienia konstytucji wpływają na treść konstytucji i ewentualnie na ich powodzenie rozumiane jako stopień legitymizacji, jakim się cieszą, czas ich trwania oraz stopień, w jakim politycy przestrzegają konstytucji. Tworzenie konstytucji niedawno w Chile podkreśla potrzebę zadania sobie tego pytania. Po tym, jak przez kilka lat przygotowywano projekt konstytucji, która miała stać się pierwszą post-Pinochetowską konstytucją, ostatecznie została ona odrzucona w powszechnym referendum. Biorąc pod uwagę, że konstytucje przetrwają średnio mniej niż 20 lat, jasne jest, że każdego roku gdzieś uchwalana będzie nowa konstytucja, a zrozumienie, jak poprawić jakość tych konstytucji i ich prawdopodobny sukces, jest trudne do przecenienia.

W naszym projekcie badawczym gromadzimy dane i wykorzystujemy metody ekonometryczne do badania procesu tworzenia konstytucji w świecie rzeczywistym na całym świecie na poziomie krajowym, a także wykorzystujemy eksperymenty, aby zobaczyć, jak jednostki w kontrolowanych warunkach postrzegają wyniki tworzenia konstytucji w ramach różnych procedur.